

Praha dne 11.1.2023
Č. j.: MZP/2022/750/4062
Vyřizuje: Lukáš Čermák
Tel.: 267 122 791
E-mail: Lukas.Cermak@mzp.cz

Vážený pan
RNDr. Milan Elfmark
Obec Olšany u Prostějova
Olšany u Prostějova 50
798 14 Olšany u Prostějova

Závazné stanovisko MŽP k žádosti k OPŽP, Specifický cíl 1.6 Opatření 8

Odbor environmentálních rizik a ekologických škod vydává stanovisko k žádosti obce Olšany u Prostějova, která se týká posouzení záměru druhé etapy sanace závažně kontaminované lokality Olšany – Hablov - Dubany.

1. Vyjádření k poskytnutým informacím, zhodnocení kvality, propracovanosti žádosti a stavu SEZ na lokalitě:

- Stará ekologická zátěž Olšany u Prostějova má svůj původ v prostoru někdejšího areálu bývalé firmy SIGMA Lutín a.s., kde byly v minulosti používána odmašťovadla na bázi chlorovaných alifatických uhlovodíků. Ve společnosti Sigma Lutín a.s. byla prováděna sanace v rámci procesu odstraňování starých ekologických zátěží vzniklých před privatizací, a to až do doby zániku společnosti (a tím i předčasného ukončení ekologické smlouvy).
- Kontaminační mrak je značně rozsáhlý, jeho délku lze odhadovat na cca 4,5 – 5 km a šířku na cca 1 km. V roce 2012 sahal kontaminační mrak od severozápadního okraje obce Olšany, přes místní část Hablov až k obci Dubany na Hané. Čelo kontaminačního mraku se nacházelo cca 300 m od hranice II. pásma ochranného pásma vodního zdroje Hrdibořice.
- Vzhledem k době uplynulé od ukončení AAR v roce 2012 lze očekávat jistou změnu tvaru i polohy kontaminačního mraku.
- Kontaminace saturované zóny prokázaná AAR 2012 je jednoznačným ohrožením kvality podzemní vody v jímacích území nacházejících se jihovýchodně od kontaminačního mraku ve směru proudění podzemní vody. Tato jímací území zásobují několik obcí nacházejících se ve směru proudění podzemní vody (především Dubany a Hrdibořice, dále Prostějov apod.) pitnou vodou.
- Na lokalitě již proběhla v letech 2020 – 2023 první etapa prací, která měla za úkol vybudování a zprovoznění sanačního systému, rozběhnutí BRD a snížení koncentrací primárních CIU. Sanační zásah byl na lokalitě koncipován jako etapovitě snížení koncentrací CIU a zabránění jejich šíření do dalších vodních zdrojů.
- Bilanční výpočet množství kontaminantů přítomných v kolektoru lokality ukazuje, že před zahájením prací I. etapy v roce 2020 bylo na lokalitě přítomno cca 213,9 kg CIU. V době

provedení posledního kola technologického monitoringu v červenci 2022 bylo na lokalitě již pouze cca 113,57 kg CIU, převážně v podobě kongrenerů DCE a VC.

- Cíle první etapy sanace byly splněny. Je tedy nezbytné, aby na první etapu navázala v co nejkratší době etapa druhá.
- V sanovaném prostoru se nachází velké množství sanačních a monitorovacích objektů, které budou využity během sanačních prací II. etapy a po dokončení sanace se předpokládá u většiny z těchto objektů jejich likvidace.
- Na lokalitě budou pasportizovány stávající vrty a bude vybudováno 15 ks vrtů nových. Proveden bude také vstupní monitoring vyhodnocený samostatnou zprávou. Následně bude zahájen vlastní sanační zásah, který spočívá v aplikaci resp. injektáži organického substrátu do vrtů reakčních bariér. V místech bariér kde není možné využít permanentní hg vrty bude využita direct push metoda aplikace. Jako organický substrát bude využita syrovátka alternativně emulzifikovaný rostlinný olej. V prvním fázi obnovených sanačních prací bude frekvence aplikace vyšší z důvodu nezbytného obnovení BRD, následně je uvažováno s nižší frekvencí. Celkově se předpokládá aplikace 2000 m³ syrovátky, cca 50 m³ v každém aplikačním kole.
- Během prací bude probíhat nadále 1x3 měsíce technologický monitoring (sledování CIU, TOC, BTEX, Fe, Fe²⁺, NO₃⁻, Cl⁻, SO₄²⁻, CHSK/Cr a qPCR) a 1x rok plošný monitoring (stavy podzemních vod, rozpadová řada CIU). Po ukončení posledního kola injektáže syrovátky bude proveden koncový monitoring všech vrtů, který bude sledovat koncentrace všech zástupců kompletní rozpadové řady CIU.
- Matematický model kontaminace bude během prací sestaven na základě výsledků monitoringu 2x, jednou bude aktualizován také po ukončení prací.
- Projekt předpokládá likvidaci většiny vrtů (320 ks) po ukončení prací. Zbylé vrty budou sloužit pro případný postsanační monitoring.
- Předkládaný projekt byl s OEREŠ MŽP před definitivním předložením konzultován a požadavky MŽP byly zhotovitelem akceptovány.
- Podrobnosti k lokalitě byly doloženy požadovaným způsobem.

2. Stanovisko k prioritnosti předložené žádosti, zařazení do příslušné kategorie priorit:

Současný stav – potvrzeno aktuální neakceptovatelné zdravotní riziko vyplývající z kontaminace lokality při jejím současném způsobu využívání nebo potvrzeno šíření kontaminace hrozící vznikem neakceptovatelného zdravotního rizika

Kategorie – A3.3 (85806001) – Olšany u Prostějova - nutnost bezodkladného nápravného opatření

3. Stanovení závazných limitů, resp. cílů projektu k vyhodnocení jeho úspěšnosti:**Cílové limity pro kontaminované podzemní vody**

Ukazatel	cílový parametr nápravných opatření [µg/l]
TCE	35
Cis 1,2-DCE	30
vinilchlorid	10
ΣCIU	70

Při prokázání dosažení cílových parametrů nápravných opatření se navrhuje použít vzorec 90/10, resp. za dosažení sanace lze považovat skutečnost, kdy min. 90% odebraných vzorků podzemní vody v celém prostoru kontaminačního mraku bude splňovat stanovené cílové parametry nápravných opatření.

4. Závazné součásti zadávací a projektové dokumentace, požadavky MŽP v rámci realizace projektu:

- Schválená projektová dokumentace „**Olšany u Prostějova – Sanační zásah – Projektová dokumentace II. etapy sanačního zásahu**“ (AGSS, s.r.o., listopad 2022) bude neměnnou součástí zadávací dokumentace.
- Vybraným **zhotovitelem prací nebude v rámci nabídky překročena maximální cena projektu** stanovená MŽP schválenou projektovou dokumentací tj. **119 939 232,00 Kč bez DPH** (viz příloha č. 1 tohoto stanoviska).
- Součástí kvalifikačních kritérií v zadávací dokumentaci budou požadavky na uchazeče s **Osvědčením odborné způsobilosti** podle §3 odst. 3 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce v oborech:
 - hydrogeologie** – práce uvedené v § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 62/1988 Sb.,
 - inženýrská geologie** – práce uvedené v § 2 odst. 1 písm. d) zákona č. 62/1988 Sb.,
 - sanační geologické práce-sanace** – práce uvedené v § 2 odst. 1 písm. g) zákona č. 62/1988 Sb., Uchazeč doloží rovněž doklady o **oprávnění k podnikání** podle zvláštních právních předpisů v rozsahu, který doloží oprávnění uchazeče zrealizovat předmět veřejné zakázky, zejména výpis ze živnostenského rejstříku, kterým uchazeč prokáže živnostenské oprávnění minimálně v činnostech vázaných živností: **geologické práce, podnikání s nebezpečnými odpady** dle Přílohy č. 2 k zák. č. 455/91 Sb“. **Laboratorní práce budou prováděny v laboratoři s akreditací pro analýzy projektované v rámci AR.**

- d) Na základě vítězného nabídkového projektu bude zpracován realizační projekt, který bude před zahájením prací předložen OEREŠ MŽP k odsouhlasení.
- e) Práce budou prováděny v souladu s platnou legislativou a platnými MP MŽP, zejména s vyhláškou č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, v platném znění, dále pak budou průzkumné práce na lokalitě realizovány dle MP MŽP č.13 z roku 2005, analýza rizik dle výše zmíněné vyhlášky a platného MP MŽP 1/2011 a doplnění databáze SEKM včetně vyhodnocení priority dle MP MŽP 2/2011.
- f) V rámci sanace bude probíhat sanační monitoring, a to minimálně v rozsahu daném schválenou projektovou dokumentací.
- g) Žadatel zajistí, aby výsledky provedených prací byly průběžně anotovány do databáze SEKM.
- h) Metodické změny významného charakteru budou předloženy OEREŠ MŽP k odsouhlasení.
- i) V průběhu realizace bude uspořádán minimálně jeden kontrolní den. Zástupce OEREŠ MŽP bude zván na kontrolní dny.
- j) Po provedení sanace, tj. splnění sanačních limitů dle bodu č.3 tohoto stanoviska, bude zpracována AAR, a to dle příslušného MP MŽP. Zpracování AAR zajistí nezávisle soutěžený subjekt na základě projektové dokumentace předložené MŽP spolu s projektovou dokumentací sanace.
- k) Realizační projekt AAR bude před realizací předložen MŽP OEREŠ k odsouhlasení. AAR bude sestavena na základě rešerše dosavadních informací o lokalitě a výsledků vlastních technických prací, zejména odběrů a analýz vlastních vzorků nezávisle na zhotoviteli sanačních prací. Bude provedeno zhodnocení provedených nápravných opatření, vyhodnocení rizik zbytkové kontaminace na lokalitě, prokázání dosažených cílových parametrů sanace, zhodnocení stanovených cílových limitů.
- l) Výsledky AAR budou podrobeny oponentnímu jednání.
- m) Výsledky sanace i AAR (závěrečné zprávy) budou anotovány do databáze SEKM, a to dle standardně požadovaného formátu MŽP (viz příslušný MP MŽP).

Závěr:

Ministerstvo životního prostředí vydává **souhlasné stanovisko** s realizací navržených prací, a to pod podmínkou, že budou splněny všechny výše uvedené požadavky.

S pozdravem

Ing. Karel Bláha, CSc.
ředitel odboru environmentálních rizik
a ekologických škod
podepsáno elektronicky

Na vědomí: Mgr. Tomáš Prokop, SFŽP, Olbrachtova 2006/9, 140 00 Praha 4
Ing. Martin Mašek, ČIŽP, Tovární 1059/41, 779 00 Olomouc

Příloha

Oceněný položkový rozpočet projektu